

Res, da je vsak začetek težak za mlajše tovarišice, ki pridejo v popolnoma nov kraj, ki ne poznajo razmer in ne mentalitete prebivalstva. Iz lastne skušnje mi je znano, s kakim nezaupanjem spremljajo ljudje vsak korak učiteljice, zlasti mlajše. Marsikje nimajo vere ne v njeno zmogljivost, ne v njeno razumevanje njihovih potreb in teženj. Naš je pač vzgojen v nezaupnosti do našega stanu. Ne pomaga nam iskati krivice, temveč z delom dokazimo ljudstvu, da je v zmoti.

Toda eno je predvsem potrebno: manjkati ne sme pravega zaupanja v samo sebe, ki nam edino pomore premagati ovire in težave, zaupanja, ki nam bo v prvem početku nadomestilo prijatelje in bodrilce na naši poti. A kar je pri tem najvažnejše: vera v samo sebe in zmago našega dela vpliva na

človeka z magnetično silo in pridobi si zaupanje brez vsiljevanja in reklame. Z zaupanjem od strani ljudstva pa je led prebit. Toda treba je delati previdno: manjkati ne sme psihološkega takta, notranjega čuta, ki nam narekuje smernice, po katerih nam je uravnati delo, da se ne zaletimo in ne izgubimo tal pod nogami. Kajti delo se ima vedno uravnati po prebivalstvu, po potrebah in razmerah kraja in časa. Drugačno pot je treba na pr. začrtati v kraju, kjer tvorijo večino prebivalstva delavstvo, drugačno zopet v izredno poljedelskih krajih.

Vobče je pa o načinu dela podala izčrpane smernice tov. Dolganova v lanskem tečaju in so bile pozneje priobčene tudi v „Tovarišu“. Tu bo našla vsaka tovarišica vsaj za začetek svojega dela primerna navodila.

Delovanje ožjega sosveta UJU - Poverjeništvu Ljubljana.

(Poročilo o 1. seji dne 22. in 23. sept. 1928.)

Po končani javni seji je razpravljala oziroma sosvet o tekočih notranjih zadevah v organizaciji. Tudi te seje se je udeležilo več učiteljev.

Otvoritev.

Poverjenik tov. Skulj pozdravi navzoče, ugotavlja sklepčnost in javi, da sta se tov. Mervič in Ribičič opravičila, dočim se nahaja tov. Mencin na kmetijskem tečaju v St. Martinu pri Gradcu.

Tajniško poročilo.

Tajnik tov. Kobal poroča o tekočih zadevah. V svojem poročilu govori o nameščenju novincev in onih tovarišev, ki so odslužili kadroški rok. Dalje navaja slučaje premešljanja tov. Ahačičeve, Černuta, Goriška in Sinigojeve, odstranitve nadzornika tovariša Šumra, obsodbo tov. Ljudevita Tomorija in odpust treh učiteljev v Prekmurju. Nato poroča kratko o II. izobraževalnem tečaju, o delovanju odsekov pri poverjeništvu in o popravku, ki ga zahtevata Izvršni odbor in tov. P. Flerč. Napravili so se nastopni sklepi in zaključki:

1. Da so nameščeni učitelji, ki so odslužili kadroški rok, je v veliki meri zasluha organizacije.

2. Tov. Gorišek in Asta Sinigojeva naj pošljeta poverjeništvu objektivno poročilo o vzrokih svoje premostitve.

3. Z ozirom na odstranitev nadzornika tov. H. Šumra se strinja ožji sosvet s stališčem objavljenim v „Učit. Tovarišu“, t. j. nihče se ne sme prenesti ali odstraniti, dokler niso dokazani in ugotovljeni službeni pregreški po rednem disciplinskem sodišču.

4. V slučaju obsodbe tov. Tomorija naj se vpraša za mnenje pravovarstveni odsek pri Zvezi državnih nameščencev.

5. Odpuščeni učitelji Breznik, Draksler in Horvat naj vložijo prošnjo za ponovni sprejem v državno službo. V bodoče naj šolska oblastva ne uporabljajo takoj najvišje kazni proti učitelju, ampak naj izrečejo obsodbo na temelju redne disciplinske razprave.

6. Poverjeništvu UJU odobrava vsako izobraževalno akcijo, ki temelji na ideji, da potome nove vzgoje vstvarimo boljše družbo, odklanja pa vsak poizkus, ki bi hotel to akcijo speljati na strankarsko politična pota. Poverjeništvu UJU je voljno še nadalje vsestransko podpirati tako samoizobraževalno gibanje, ki nudi učitelstvu zraven splošne tudi strokovno izobrazbo. Za bodoče naj predloži Oio teme in imena predavateljev ožjemu sosvetu v pregled in odobrenje vsaj dve meseca pred začetkom tečaja.

7. Dopis Izvršnega odbora UJU v Beogradu, ki zahteva popravek tajniškega poročila na pokrajinski skupščini, naj se priobči s pojasnilom v „Učit. Tovarišu“.

Delovanje odsekov.

Po kratkem poročilu tajnika tov. Kobala o delovanju odsekov pri poverjeništvu so se sprejeli sledeči sklepi:

1. Ožji sosvet pritrdi predlogu Oio, da se pozoveta v odsek tovariša Jos. Dolgan iz Planine in Ernest Vranc iz Studencev. Potnina se krijejo iz zneska, določenega za samoizobrazbo.

2. Ne pritrdi se predlogu Oio, da bi se krili stroški za II. izobraževalni tečaj iz preostankov fonda za učiteljski naraščaj iz prejšnjih let. Stroški naj se krijejo iz tekočega računa.

JOSIP DOLGAN:

Učni načrt kmetijske delovne šole.

II. razred.

Velika noč: Rimski vojaki; orožje; čelada; oklep; obleka; obuvalo; ali imajo še vojaki tako orožje in tako obleko; puška in smodnik; kako so oblečeni drugi ljudje; žena; otroci; kakšne obleke imamo tudi sedaj; kakšnih oblek nimamo sedaj; kaj delajo razbojniki; kako so jih enkrat kaznovali; kako bi jih sedaj; smrtna kazen po nedolžnem; krivica; komu se je Kristus smilil; kdo je bil najkrutejši; sodnik; zakon; bogataši; pisarji; reveži; vojaki; mesto; hiše in ulice; koliko let je od takrat; kako so govorili Rimljani; kako Judje.

Maj: Kateri mesec; šmarnice; gozd, polje in travniki; ptiči; veselje; december in maj.

Plevenje: Pasji peteršilj; kristavec; divji pelin; medena detelja; cikorija; rdeča lučca; bela lučca; ameriški rogovileček; njiv-

ski zebat; pasje zelišče; rumeni muhvič; zeleni muhvič; slak; osat; njivska preslica; korenine; listi; stebila; cveti; seme; zakaj se plevel tako hitro zaraste; hrana v zemlji; senca; enoletni in večletni pleveli; kako bi plevel uničili; jesensko oranje; plevelje; uničevanje cvetja in semena; pleti predno očevate; pleveli med žitom; pleveli med rastlinami, ki jih okopavamo; najhujši pleveli; na kakšni zemlji rastejo; na kakšni zemlji raste preslica; plevelce; pralica; oplevalnik; okopovalnik; kje je več dela; zakaj nimajo še vsi oplevalnikov in okopovalnikov; zadruga in razum.

Živina na paši: Zaide v škodo; detelja; mokra detelja; vamp; pred deteljo naj je živina suho seno; voda; trohar.

Molžnja: Ali ima živina več mleka poleti kot pozimi; po kateri paši ima največ mleka; lakotnica in mleko; ali je boljše mleko sedaj ali pozimi.

Zrak: Kje je najboljši zrak; kisik; gozd; ogljenčeva kislina; soba; zrak pred dežjem; v deževnem vremenu; prah v zraku; zrak po dežju; prah po cesti; gnojšče; amonjak; ponoči naj bodo okna odprta.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, zaključili poverjenik sejo.

UJU — poverjeništvu Ljubljana, dne 25. septembra 1928.

Andrej Skulj,
poverjenik.

Josip Kobal,
tajnik.

Dvojno prepričanje.

(Glas preko meje.)

Ta članek je bil priobčen v „Učiteljskem listu“, a ga je cenzura zaplenila. Pošiljamo ga čitateljem, da spoznajo koliko svobode je bilo tam za mejo.

Veliko gnilo rano je odkril Cankar na značaju gotovega dela slovenske inteligence. Inteligence in polinteligence, kajti kmet in delavec sta zdrava, v delu ojeklenela in ne poznata te bolezi. Rana je to v dvojnem prepričanju.

Eno prepričanje shranjeno doma v zaprti sobi in zaklenjeni skrinji, drugo v javnosti, na cestah, v družbi, ob slovesnih prilikah. Za to epidemijo boleha v precejšnji meri tudi naše učiteljstvo. Stan, kateri bi moral biti moč, če naj bo stan vzgojiteljev, ta stan sili v barbarstvo. Radi neresne pretirane, radi kosa kruha, ki mu ga ponujajo z viška in zopet odtegujejo, je zmožen učitelj inteligent negirati samega sebe, razcepiti svoj značaj na dvoje. Doma v zaprti sobi toži nad svojim ljudstvom, ali že istočasno je pripravljen, da se udinga komurkoli. Da bi pomiril svojo vest, išče in najde premnogo izgovorov.

Tako zahteva čas, sili se ni mogoče upirati, kako bo pa ljudstvo brez mene živeło.

Zadaj pa čepi še skušnjavec, ki ne utrudno prišepetava: kruh, kruh, glavno je kruh. Živel je Cankar in napisal „Hlapce“ ter poglavlja o dvojnem prepričanju. Imeli smo preroka in kritika življenja, ki je brez obzirno odkril bolno stran našega značaja. Postavil nam je strašilo v prosu oportunitizma, a smo slabši od vrbcev in vran. Zakrili smo v protest ali ziniti se nismo upali.

Našo slabost poznajo dobro tudi odzgoraj.

Ni slučaj, čisto dosledno je, če je ob lastnik prišepnil učitelju o dobroti dvojnega prepričanja. Zgodilo se je to. Poskus se takrat ni obnesel, ali danes visi v salonu onega gospoda veliko odloženih sukenj (Cankar: „Ob zori“). Ali bi se nekoliko ogledali po njih?

So tam suknje mladih, neizkušenih ljudi, ki še niso preizkusili svojega koraka v življenju. Milost z njimi! Najmanj je bilo v njih svetohlinstva. — Pa pridemo do sukenj prečudnega kroja. Obračaj jih lahko in če jih oblečeš na prvo stran, kažejo eno barvo, če pa jih obrneš, boš videl drugo. Gospod pa se ne sramuje teh sukenj. Odložila je tu svoj plašč opevana roža slovenskih poetov. Veliko je bilo tvoje poslanstvo, a klavarn je konec o roža! — Naposled vidimo še stare ponošene suknje, pa se vprašamo, kako so te zašle sem? Joj, tik pred smrtjo ljudje odlagajo suknje! In teh nas je najbolj sram.

Da, slovenski učitelj je postavljen na krmo svoj značaj. In kdor je to krmo kupil, ni dobil značaja. Kjer pa ni značaja, tam ni ljudi. Prazne suknje so, katere lahko po baše jutri kdorkoli pride s skledo leče.

Mir.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana
Sv. Petra cesta 12.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužite se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potem korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krovov po meri. Zasebno krojno učilišče, Starl trg štev. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Vasi v drugi občini: Šole v naši občini; iz katerih vasi hodijo v te šole; županstvo; župan; katere vasi niso v naši občini; v kateri pa so; kje je županstvo; koliko drugih občin je okrog naše občine.

Korenine: Kalček; kam silijo korenine; barva; čemu so; vejnate, vlaknate, plitve, globoke, srednje korenine; katere drevesa ali druge rastline imajo plitve ali globoke korenine; na kateri zemlji imajo iste rastline globoke korenine; debele in tanke korenine pri drevesih; korenine pri jablanah, ki smo jo vsadili pregloboko ali pa preplitvo.

Ne delati škode: Kdo jim je delal škodo; zakaj; zakaj jim ni bilo po volji; tudi drugim ni po volji; ne hoditi po polju; po žitu; po travu; zelena jabolka; poškodovanje dreves.

Cerkev v sosedni fari: Dolgost, širokost in visokost; streha; vrata; okna; zvonik; visokost; iz česa je streha; zvonovi; prostor v cerkvi; v kateri fari je več ljudi; oltarji; stebri; okraski; orglje; iz česa so kipi; marmor; barve kamenov; oblika tal; strop; oboki.

Splošne vesti.

— Nova kategorija učiteljstva — volontejeri. Pa so jo pogruntali. Imamo prazne razrede in učitelje brez službe. Ker ni denarja, da bi nastavili nove učne osebe, pa so iznašli volontejerje, kateri bodo zastopaj poučevali s sladko nado prednosti pri namestitvi, kadar bo kreditna možnost. Za 30 takih tlačanov v vsaki slovenski oblasti je prilika sedaj, kakor je dovolilo prosvetna ministrstvo in po roča dnevno časopisje. Slovensko učiteljstvo mora novo kasto odločno odkloniti, ker je ta način nastavitve krivičen in nemoralen. Volontejerji more biti le tisti, kateri je v dobrem gmotnem položaju, da ne potrebuje naše žetake itak skromne plače. Tak pa sploh ne potrebuje službe. Vsled razmer pa se bodo priglasili tudi reveži, da bodo pri napornem delu — stradali in si nakopali kak boleznijo prvo leto za vse življenje. — To novo iznajdbo bi bilo na vsak način dobro — pa tentirati.

— Nekateri verzije o nameravani reviziji uradniškega zakona. 1. Vse položajne plače se zvišajo, osnovne plače ostanejo neizpremenjene. Kako bo z draginskimi skladi, se še ne ve. 2. V vseh kategorijah se ukine zadnja skupina, ker bodo pripravnik kot kandidati za uradniška mesta izven kategorije in bodo dobivali samo nagrado (aditum). 3. V prvi kategoriji se vrine med sedanjo 3. in 4. skupino nova skupina s položajno plačo 16.000 Din. 4. V drugi kategoriji se izenačijo položajne plače s prvo kategorijo na ta način, da bo II/1 enaka novi I/5 (oziroma stari I/4) s položajno plačo 12.000 Din, II/2 bo enaka novi I/6, II/3 novi I/7 in II/4 novi I/8. 5. V tretji kategoriji se tudi izenačijo položajne plače z II. oziroma I. kategorijo na ta način, da bo III/1 enaka II/2 oziroma I/6, III/2 enaka II/3 oziroma I/7 in III/3 enaka II/4 oziroma I/8. 6. Tudi položajne plače zvančnikov in služiteljev se sorazmerno zvišajo. Približno bi dobivali služitelji sedanje položajne plače zvančnikov, zvančniki pa sedanje položajne plače uradnikov III. kategorije. 7. S 25 službenimi leti mora dobiti vsak uradnik I. kategorije 4. skupino, vsak uradnik II. in III. kategorije pa 1. skupino, ne glede na položaj, ki ga zaseda. 8. Pogoji za upokojeve po poostreni. Za doseg polne pokojnine se zahteva 35 let službe in 60 let starosti. Predčasna upokojevev bo zvezana z večjimi težočami. 9. Vojna leta se bodo štela šele pri upokojitvi in samo, če se uslužbenec upokoji zaradi boleznijo ali iz službenih ozirav. 10. Večja potrebščina za takorevizijo uradniškega zakona znaša 200 milijonov dinarjev na leto.

— Čehoslovaški učitelji v Ljubljani. Kakor smo že poročali, so prišli v nedeljo 30. sept. v Ljubljano čehoslovaški učitelji specialnih šol, t. j. šol za slepo dečo, gluhonemo, pomožnih šol, vzgajališč itd. Na kolodvoru se je zbralo ob 14. uri ob prihodu dunajskega osebnega vlaka, s katerim so se pripeljali v Ljubljano čehoslovaški socialno-prosvetni delavci, 35 po številu, veliko število učitelstva in drugega občinstva, ki so priredili gostom prav prisrčen sprejem. Prvi jih je pozdravil v imenu učiteljskih zborov gluho-nemnice in pomožne šole strok. obl. školski učitelj g. Ljubo Dermelj. Njegovemu pozdravu je sledil pozdrav g. Andreja Skulja v imenu pov. UJU ter nadzornika g. Lužarja kot zastopnika prosvetnega oddelka velikega županstva. Velikega župana je zastopal pri sprejemu g. dr. Grasselli, oblastni odbor pa g. dr. Breclj. V imenu Čsl. obce in Jugoslovensko-čehoslovaške Lige so bili navzoči gg. univ. prof. dr. Kral, publicist Božidar Borko in g. Klapalek. V češkem jeziku je v imenu omenjenih društev pozdravil goste in rojake g. prof. Kral. V imenu mestne občine Ljubljanske je čehoslovaške brate pozdravil namesto odsotnega župana dr. Puca obč. svetnik g. Anton Likozar s prav prišrčno in toplo dobrodošlico. Nato so gostje odšli s svojimi tukajšnjimi stanovskimi tovariši na dodeljena jim stanovanja, naka so si ogledali mesto. — Zvečer je bil pri Štručku prijateljski sestanek, na katerem je kvartet zapel več slovenskih narodnih pesmi. Naslednji dan so si gostje ogledali gluho-nemnico, pomožno šolo in državno vzgojevališče. Zanimali so se za ureditev naših zavodov, za organizacijo in administracijo, za pouk in vse podrobnosti. Med gosti je bilo do polovice strokovnih učiteljev gluho-nemnic, zelo mnogo strokovnih učiteljev iz čehoslovaških pomožnih šol, nekaj pa jih je bilo iz zavodov za moralno pokvarjeno dečo. Čehoslovaški

Gradovi v sosedni občini: Na katerem griču; kam se vidi iz gradu; veličnost; oblika; stolp; vrata; jarek; mostič; hlevi; dvorišče; zid; omet; okna; sobe; ognjišče; ali bivajo ljudje v gradu; gospodar; njegovo posestvo; kdo mu dela; plača; v starih časih; tlačani; desetina; tlaka; svobodni kmetje.

Duhovniki: Župnik in kaplan; dekan; škof; kje bivajo dekan ali škof; papež; Rim; sosedne fare; franciskani; kapucinarji; odkod so prišli; kje je ta kraj; obleka posvetnih duhovnikov in redovnikov; oblačila pri maši ali drugih verskih opravilih.

Vojaki: Kdo iz vasi je pri vojaki; nabor; kje so vojaki; obleka in orožje; častniki; generali; kralji; kako se ločijo po oblekah; pešci; topničarji; konjeniki; čete; ubogljivost; dolžnost; čemu so vojaki; kaj se učijo.

Meje: Tam čez Javorniki; drugi orožniki; vojaki; finančni stražniki; drug jezik; drug kralj; Italija; Slovenci; Julijske Alpe; Hrušica; kje je bila vojna.

(Dalje prihodnjic.)